

Μ.Γ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΗΡΟΔΟΤΟΥ 17, ΚΟΛΩΝΑΚΙ
Τ.Κ. 10674
Τηλ: 210-7228055
e-mail: m.panagopoulou@mplawoffice.gr
www.mplawoffice.gr

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ
ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΑΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ,
ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

I. Ερώτημα.

Σε συνέχεια της από 7.4.2021 γνωμοδοτήσεώς μου, αναφορικά με το δικαίωμα παραιτήσεως των εκπαιδευτικών, αντικαταστατών των αιρετών μελών στα υπηρεσιακά συμβούλια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μου ετέθη συμπληρωματικώς το εξής ερώτημα:

Εφόσον οι εκπαιδευτικοί, αντικαταστάτες των αιρετών μελών στα υπηρεσιακά συμβούλια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσεως υποβάλουν εγγράφως την παραίτησή τους, τούτη για να επιφέρει έννομα αποτελέσματα πρέπει να γίνει αποδεκτή από την διοίκηση;
--

II. Απάντηση.

Στο σημείο 4)β' της απαντήσεως της σχετικής από 7.4.2021 γνωμοδοτήσεώς μου, έχει δοθεί η απάντηση του τεθέντος υπόψη μου συμπληρωματικού ερωτήματος. Συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι, ελλείπει ρητής διατάξεως που να προβλέπει το όργανο που πρέπει να κάνει αποδεκτή την παραίτηση μέλους υπηρεσιακού συμβουλίου, την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να γίνει η εν λόγω αποδοχή ή μετά την εκπνοή της οποίας τεκμαίρεται η αποδοχή και τους λόγους που μπορεί να μην γίνει αποδεκτή η υποβαλλόμενη παραίτηση από την διοίκηση, συμπεραίνεται ότι με την υποβολή της έγγραφης παραιτήσεώς τους, οι εκπαιδευτικοί, αντικαταστάτες των αιρετών μελών από τα υπηρεσιακά συμβούλια, αποχωρούν νομίμως από την συμμετοχή τους σε αυτά.

Τούτο το συμπέρασμα θεμελιούται στα εξής επιμέρους επιχειρήματα:

1. Στο άρθρο 13 παρ.5 ν.2690/1999 (ΚΔΔιαδ) που μέσω του άρθρου 10 παρ.10 π.δ. 1/2003 εφαρμόζεται εν προκειμένω και το οποίο ορίζει τα ακόλουθα:

«Το συλλογικό όργανο μπορεί να λειτουργήσει, όχι όμως πέρα από ένα τρίμηνο, αν κάποια από τα μέλη του εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απολέσουν την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον, κατά τις συνεδριάσεις του, τα λοιπά μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία».

Η διάταξη αυτή του ΚΔΔιαδ δεν θεσπίζει κανέναν τύπο για την «αποχώρηση» μέλους συλλογικού οργάνου και την υποβολή της παραίτησής του.

2. Στις διατάξεις του ν.3852/2010 και του ν.3528/2007 από τις οποίες εξ αντιδιαστολής προκύπτει ότι, όπου ο νομοθέτης θέλησε να προβλέψει ότι η παραίτηση αιρετού ή μη μέλους συλλογικού οργάνου ή δημοσίου υπαλλήλου πρέπει να γίνει αποδεκτή από κάποιο όργανο, διέλαβε ρητή περί τούτου πρόβλεψη καθορίζοντας και διοικητικώς την διαδικασία αποδοχής της¹. Ενόψει δε του ότι η θέσπιση διαδικασίας αποδοχής υποβαλλόμενης παραίτησεως, συνιστά περιορισμό ατομικού δικαιώματος

¹ Βλ. άρθρο 148 παρ.5 ΥΚ που θεσπίζει ειδική διοικητική διαδικασία για την αποδοχή της παραίτησεως δημοσίου υπαλλήλου:

«5. Η αίτηση παραίτησης γίνεται αποδεκτή με πράξη που εκδίδεται από το Αρμόδιο όργανο και δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η υπηρεσία δεν μπορεί να κάνει αποδεκτή την αίτηση παραίτησης πριν από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της. Αν μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παραίτησης ο υπάλληλος επανέλθει με δεύτερη αίτηση, εμμένοντας στην παραίτηση του, αυτή γίνεται αυτοδικαίως αποδεκτή και λύεται η υπαλληλική σχέση από την ημέρα υποβολής της δεύτερης αίτησης. Η αίτηση παραίτησης θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή και λύεται αυτοδικαίως η υπαλληλική σχέση, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Για τη λύση της υπαλληλικής σχέσης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Βλ. το άρθρο 54 ν.3852/2010 που ομοίως θεσπίζει ειδική διοικητική διαδικασία για την παραίτηση των αιρετών οργάνων των ΟΤΑ α΄ βαθμού:

«Παραίτηση αιρετών

1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο. 2. Η παραίτηση των δημοτικών συμβούλων, των συμβούλων κοινοτήτων και των προέδρων κοινοτήτων υποβάλλεται εγγράφως στον οικείο δήμαρχο. Η παραίτηση γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσης της σχετικής δήλωσης στο πρωτόκολλο. 3. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η παραίτηση των αιρετών των δήμων από τις θέσεις που κατέχουν, λόγω της ιδιότητάς τους, υποβάλλεται γραπτώς στα όργανα, τα οποία τους εξέλεξαν ή τους διόρισαν και γίνεται οριστική την επομένη της κατάθεσής της στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας.

*4. Η εκλογή ή ο ορισμός αντικαταστατών τους γίνεται για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της περιόδου, κατά την οποία οι παραιτηθέντες ασκούσαν καθήκοντα. **Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν διαφορετικά τον τρόπο υποβολής ή αποδοχής παραίτησης, καθώς και αντικατάστασης των παραιτούμενων εξακολουθούν να ισχύουν.».***

είναι σαφές ότι τούτος ο περιορισμός πρέπει να προβλέπεται από ρητή διάταξη νόμου, ώστε να θεσπίζει και τις δέουσες εγγυήσεις υπέρ του παραιτηθέντος, για να μπορεί να ελεγχθεί δικαστικώς και η άσκηση της σχετικής εξουσίας εκ μέρους της διοικήσεως.

3. Στην ίδια την απόφαση του ΣΤΕ 1769/2019² για την παραίτηση μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού, από την οποία προκύπτει η έμμεση παραδοχή ότι επειδή δεν υφίσταται ρητή διάταξη στην νομοθεσία που διέπει την συγκρότηση και λειτουργία της Επιτροπής Ανταγωνισμού η οποία να ορίζει το όργανο και τον χρόνο εντός του οποίου πρέπει να γίνει αποδεκτή η παραίτηση μέλους της εν λόγω Ανεξάρτητης Αρχής, το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο την συναγάγει ερμηνευτικά από την φύση και τις ιδιαίτερες αρμοδιότητες της εν λόγω Αρχής³.

4. Διότι, αντίθετη ερμηνευτική αποδοχή θα οδηγούσε σε παράβαση της αρχής της νομιμότητας, ενόψει του ότι οποιοδήποτε όργανο αποδεχόταν ή αρνείτο την αποδοχή της παραίτησεως των αντικαταστατών, αιρετών μελών των υπηρεσιακών συμβουλίων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, θα ενεργούσε αναρμονδίως και χωρίς νόμιμο έρεισμα. Ειδικότερα, η αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσεως⁴, επιτάσσει όπως τα διοικητικά όργανα να ενεργούν βάσει ρητώς διατάξεων νόμων και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τούτες τους απονέμουν. Ελλείπει τέτοιας ρητής διατάξεως στην περίπτωση

² Πρβλ. και ΣΤΕ 2905/2002 όπου ομοίως δεν θέτει ζήτημα αποδοχής της παραίτησεως μέλους ΔΕΠ από εκλεκτορικό σώμα. Πρβλ. ομοίως την ΕΛΣυν 29/2012 για την παραίτηση Προέδρου επιτροπής δημοσίου διαγωνισμού όπου ομοίως δεν θέτει ζήτημα αποδοχής της παραίτησεώς του.

³ Βλ. ΣΤΕ 1769/2019: *«Και ναι μεν από τις ανωτέρω διατάξεις δεν προκύπτει το χρονικό σημείο κατά το οποίο συντελείται κατά νόμο η παραίτηση μέλους της Ε.Α., πρέπει, ωστόσο, να γίνει δεκτό ότι, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων, ενόψει της ανάγκης διασφάλισης της συνεχούς και απρόσκοπτης λειτουργίας της εν λόγω Αρχής αλλά και χάριν της ασφάλειας του δικαίου, η παραίτηση μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού συντελείται με την έκδοση πράξης περί αποδοχής της παραίτησεως από το αρμόδιο όργανο, και όχι με μόνη την υποβολή της. Εξάλλου, το ειδικότερο κάθε φορά περιεχόμενο της πράξεως παραίτησεως -ως τυχαίο γεγονός- δεν μπορεί να επηρεάζει το κρίσιμο εν προκειμένω ζήτημα του χρόνου έναρξεως των αποτελεσμάτων της παραίτησεως, λαμβανομένων υπόψη των συνεπειών που η παραίτηση μέλους επιφέρει στη νόμιμη λειτουργία της Ε.Α. και στη συνέχιση τυχόν αρξαμένων διαδικασιών ελέγχου, οι οποίες, λόγω της πολυπλοκότητας του αντικειμένου του ελέγχου, παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσχέρειες κατά τη διερεύνηση των υποθέσεων και απαιτούν συνήθως περισσότερες συνεδριάσεις και διασκέψεις για την ολοκλήρωσή τους. ...Περαιτέρω, σε περίπτωση που το αρμόδιο όργανο παραλείπει να εκδώσει πράξη περί αποδοχής της παραίτησεως ή άλλη πράξη από την οποία να μπορεί με βεβαιότητα να συναχθεί ότι η υποβληθείσα παραίτηση έχει γίνει αποδεκτή (π.χ. πράξη περί αντικαταστάσεως του παραιτηθέντος μέλος ή/και διορισμού νέου μέλους), τότε, ενόψει και του ότι η δυνατότητα πρόωρης λήξης της θητείας μέλους της Ε.Α. δια παραίτησεως αυτού συνδέεται με την κατοχυρωμένη στο άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 703/1977 προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των μελών της Ε.Α., πρέπει να γίνει δεκτό ότι η παραίτηση θεωρείται ότι γίνεται αποδεκτή (και επομένως συντελείται) με την πάροδο τριών μηνών από την υποβολή της (πρβλ. ΣΤΕ 5203/1987)....»*

⁴ Βλ. αντί πολλών ΣΤΕ 1040/2020, 1014/2019, 2282/2014 κ.α.

της παραιτήσεως των εκπαιδευτικών από τα υπηρεσιακά συμβούλια δευτεροβάθμιας εκπαιδευσεως, η έκδοση πράξεως αποδοχής ή αρνήσεως αποδοχής της υποβαλλόμενης έγγραφης παραιτήσεως τούτων, θα ήταν ελαττωματική, ενόψει ακριβώς του ότι δεν υπάρχει κανόνας δικαίου στην έννομη τάξη που να απονέμει εξουσία στην διοίκηση να αποδεχτεί ή να αρνηθεί να αποδεχτεί την υποβαλλόμενη παραίτησή τους.

5. Αντίθετο επιχείρημα δεν μπορεί να συναχθεί ούτε από τις με αρ.366/2012 και 282/2017 γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ. Με όλως αντιφατική αιτιολογία και με σοβαρές αμφιβολίες για το κατά πόσον το ΝΣΚ έχει εξουσία να κάνει υπαγωγή των τεθέντων υπόψη του πραγματικών περιστατικών στους κανόνες δικαίου που ερμηνεύει⁵, σε αμφότερες εξ αυτών το ΝΣΚ **κρίνει αυτό το ίδιο** παράνομες τις υποβληθείσες παραιτήσεις των μελών/Προέδρων των οικείων τριμελών επιτροπών παραλαβής προμηθειών, κρίση που δεν αποτελεί ερμηνεία κανόνων δικαίου αλλά εφαρμογή, η οποία ωστόσο ανήκει στην αποκλειστική εξουσία της διοίκησης.

III. Συμπέρασμα-τελική απάντηση.

Εφόσον οι εκπαιδευτικοί, αντικαταστάτες των αιρετών μελών στα υπηρεσιακά συμβούλια υποβάλουν εγγράφως την παραίτησή τους, τούτη για να επιφέρει έννομα αποτελέσματα δεν χρήζει αποδοχής από την διοίκηση, ελλείψει ρητής διατάξεως νόμου που να προβλέπει τούτο και ειδικώς ελλείψει ρητής διατάξεως νόμου που να καθορίζει το όργανο που είναι αρμόδιο για την αποδοχή της, την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να γίνει αποδεκτή και να θέτει συναφώς τις εγγυήσεις που πρέπει να απολαύει μία τέτοια ειδική διοικητική διαδικασία.

Αθήνα, 14.4.2021

Η γνωμοδοτούσα δικηγόρος

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ - M.Juris Oxford
ΗΡΩΔΩΤΩΝ 17 ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 106 74
ΑΦΜ: 140353663 - ΔΟΥ: Δ' ΑΘΗΝΩΝ
Α.Μ. / ΔΣΑ: 33498
ΤΗΛ/ΝΑ: 210 7228055 - 6973 006163
e-mail: m.panagopoulou@mplawoffice.gr

⁵ Αφού βάσει του άρθρου 2 παρ.1 ν.3086/2002 στις αρμοδιότητες του ΝΣΚ περιλαμβάνεται «β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης» ήτοι η αρμοδιότητα του ΝΣΚ περιορίζεται ρητώς στην ερμηνεία των κανόνων δικαίου και ουχί στην εφαρμογή τους.